

4
S. O. S. 11-000

A bizalom vonala

„Két ember között alap-
helyzet a távolság”. Nem-
régiben olvastam valahol e
meghökkenítő mondatot, a
XX. század társadalmában
élő ember ellentmondásos
életmódjának tömör meg-
fogalmazását. Egyetlen di-
vatos szóval ezt ma úgy
mondjuk: *elidegenedés*,
mely fogalomhoz azonnal
párosíthatjuk — az ember
mindennapi tapasztalatát
sokkal érzékesebben ki-
fejező — *magány* szót.
Ugyanez egyszerű, hétköz-
nap nyelven fogalmazva
annyit jelent: nem vagyunk
kíváncsiak egymásra.

Életünket nagyjából és
gyakran a vak önzés uralja.
Magunk élünk magunknak,
s közben eszünkbe sem jut,
hogy a mi életünkben is
lehetnek napok, amikor
szeretnénk, ha kíváncsiak
lennének ránk. Ha máskor
nem, hát akkor, amikor
úgy érezzük, nincs értelme.
Akkor, amikor úgy hisszük,
kicsúszik a talaj a lábunk
alól. Akkor, amikor nem
értünk már semmit a vilá-
gól. Akkor, amikor jó
lenne elmondani, kibeszé-
lni, kivetni magunkból
mindazt, ami fáj. Akkor,
amikor ránk törnek a re-
ménytelen pillanatok, per-
cek és órák.

A kapcsolatteremtés és
kibeszélés lehetősége, a ma-
gány feloldásának illúziója
itt és most egy telefonszá-
mon érhető el. A 11-000-
es telefonvonal másik vé-
gén nyugodt, kiegyensúlyo-
zott hang mondja: Jó es-
tét kívánok, lelki telefon-
szolgálat.

Es a vonal túlsó pontján
valaki „hivatából” kész ar-
ra, hogy meghallgasson en-
gem, téged, és őt. Társ le-

gyen a hangos gondolko-
dásban. Segíteni próbáljon
a pillanatnyi zűrzavarban.
Bátorságot és erőt adjon
egy kétségbeesettnek megélt
élet-helyzetben.

Egy ember, akit nem is-
mersz és nem is tudhatsz
meg, kicsoda. De ez nem
fontos, csak az, hogy egy
bonyolult feladat megoldá-
sára felkészült szakember
hallgat, kérdez és válaszol.
Egy olyan személyiség, aki
mások helyzetébe képes
beleléni magát, aki nagy
tűrésséggel rendelkezik
és olyan megértő készség-
gel, mely képessé teszi őt
mások krízishelyzetének
megoldására.

Szegeden másfél éve mű-
ködik, minden éjjel. A bi-
zalom vonala sokszor órá-
kon át foglaltat jelez. So-
kan hívják, sokan remél-
nek segítséget, hisznek
benne. Olyan emberek, akik
megoldhatatlannak látszó
konfliktus helyzetbe kerül-
nek, akiket veszteségek ér-
tek, akik nehezen törnek a
kudarcokat, akik „csak”
beszélgetni szeretnének, és
olyanok is, akik már csak
egyetlen kiutat látnak le-
hetségesnek: az öngyilkos-
ságot. Akkor hívják, ami-
kor azt szeretnék, hogy va-
lami minél gyorsabban tör-
ténjen, valaki legalább pil-
lanatnyi enyhülést adjon.

Az S.O.S. nem pszicho-
terápia, nem gyógykezelés.
„Csupán helyi érzésteleni-
tés”, megelőzése egy eset-
leges emberi tragédiának,
vagy pszichés betegség ki-
alakulásának. Lehetőségei
korlátozottak.

Étikai okokból jogosan
elhallgatott „kulisszatitkok-
ról” nem tudok. A telefon-

lelkiségyszolgálat alaptör-
vénye és működésének fel-
tetele a szolgálat létét ve-
szélyezteti. A stáb vezetője
ezt a törvényt nem szeg-
heti meg.

Hiteles élmény és infor-
máció forrásnak marad a
11-000. Élek a névtelenség
lehetőségével. Úgy beszél-
lek, mint egy a sok ezer tele-
fonáló közül. A különbség
talán csak annyi, hogy meg-
próbálom én irányítani a
társalgást. Néha visszakér-
dezek. Szeretném megtudni
mindazt, amit hivatalosan
nem sikerült. Néhány perc
alatt kiderül, vizsgáztatni
akarom és próbára teszem.
Az általam előre megterve-
zett párbeszéd kudarcba ful-
lad, s a beszélgetőtárs
„forgatókönyve” szerint
folytatódik tovább. *„Nyert”,
hisz bízom benne és hiszek
neki. Tudásának és rutin-
jának megnyugtató bizonyíté-
ka, hogy alig pár perc
alatt minősíteni tudta a
hívásomat. Már nem arról
beszélünk, amiről én akar-
tam, hanem arról, amiről ő
szeretne hallani. Rólam. A
hívásom igazi céljáról.*

A bizalom vonala őszinte
kitérőre, „kényszerít”.
Itt még a kérdéseiben sem
lehetőséget ösztönöz. Ha csak
annyit érz el, hogy leg-
alább egy órán keresztül —
az egésznapos szerepjátás
után — önmagad lehetsz,
már megérted. A többi
„csak” ráadás.

Ráadás, hogy valaki
meghallgat és kíváncsi rád,
hogy elmondja, van értel-
me, hogy segít megoldani a
megoldhatatlant, hogy meg-
mutatja neked önmagad.
Hitet és reményt ad akkor,
amikor úgy érzed, nincs
értelme, akkor, amikor nem
értés semmit a világból,
akkor amikor fáj, akkor
amikor rád törnek a re-
ménytelen pillanatok, per-
cek és órák.

Ennyit adhat egy olyan
világban, melyben két em-
ber között alaphelyzet a
távolság.

Kalocsai Katalin

Népünk hagyományvilágából

Tápai bölcsek

A múlt század közepén tör-
tént. Kidobolta a tápai kis-
bíró. Vasárnap délelőtt vá-
lasztási nagygyűlés lesz a
Fercsinél. Révész Ferenc
kocsmájának nagy báltermét
— máskor a Hangya Szö-
vetkezett nagytermét, de elő-
fordult, hogy Ördög Sándor
koremai tánctermet — hasz-
nálták hivatalos célra. Je-
len esetben képviselőválasz-
tásra készültek. Ilyenkor a
jelölték több bognácsban fő-
zötték a marhapörköltet „né-
pünknek”. Zsúfolóság meg-
telt a terem, a szögédi urak
is idejében érkeztek. Pont-
ban 11 órakor már ott ültek
a számukra készült pódium
asztalánál. Valami nem volt
rendben, ezt mindjárt észre-
vette a nép is. Hogy mi a
hiány, hamar megtudhatták.
Főállt egy szegedi úrféle,
köszöntötte az egybegyűlte-
ket, egyben mindjárt azt is
kérte, hogy valaki a tápaiak
közül is foglalna helyet kö-
zöttük. A bíró nem tudott
eljönni, az esküdtek meg a
szavazatszámoló bizottság-
ban szerepeltek. Meglepő-
dve néztek egymásra a jám-
bor tápaiak, de szólni senki
sem tudott. Tekintetük vi-
szont az akkori idők legből-
csebb tápai emberére tere-
ldött. Miklós Mihály bácsi
frásztudó, józan életű, bölcs
beszédű, de szegényember
volt. Talán egy perc sem
telt el, ismét szólt a szegedi
úr.

— Hát ki kenderők között
a legokosabb?

Az MSZMP XII. kong-
resszusa követelményként fo-
galmazta meg, hogy a gaz-
dasági hatékonyság növeke-
désében nagyobb szerephez
jussanak az emberi ténye-
zők, az újító és alkotó kez-
deményezések. Ez fokozott
követelményeket támaszt az
újítók és feltalálók alkotó
tevékenységének szélesebb
körű kibontakoztatásában is.
Ennek elősegítésére érdek-
ben az idén május 15-re ösz-
szehívják az újítók és fel-
találók V. országos tanács-
kozását.

Az országos tanácskozást a
vállalatoknál tartandó tar-
talmos, érdemi és színvona-
las tanácskozásokon kellett
előkészíteni. Ezek többségét
március 10—25. között tar-
tották a megye üzemeiben.

Közvéleményünk előtt is-
mert, hogy az előző közép-
távú tervidőszak gazdaság-
politikai feladatai összessé-
gében eredményesen való-
sultak meg, és ebben je-
lentős szerepe van a szel-
lemi alkotások — találmá-
nyok, licenciák, know-how-
ok és újítások — alkalmazá-
sának. A szellemi alkotás-
ok kidolgozásának, alkalmazá-
sának területi — megyei
sajátosságai is van-
nak. Így a kőolaj-, textil-
ipar, élelmiszeripar és a me-
zőgazdaság területén jelen-
tős beruházások, rekon-
strukciók valósultak meg. Ez
egyben könnyítette és ne-
hezítette is a feltalálói —
újítói munkát. Egyes ipar-
ágakban ugyanakkor nem
megfelelő a gépi berende-
zések műszaki állapota. A
közép- és felsőfokú végzet-
tségű szakemberek száma
gyors ütemben növekedett,
megyénkben közel öt és fél
ezer műszaki és ezeröttszáz
agrárdiplomás dolgozik. Szel-
lemi bázisunk tehát igen
jelentős.

Nagyvállalatainknál — a
megfigyelt időszakban — kö-
zel ötven szabadalom, tíg-
yvenöt licenciaszerződés és

tíz know-how hasznosítási
szerződés készült. Ez egyben
jelentette, hogy a szá-
dadalmak száma ötszöröse,
a licenciák száma négyszere-
sére emelkedett.

A szellemi alkotások lét-
rehozása, alkalmazása és
forgalmazása tekintetében —
országos hatáskörben —
számottevő a Szegedi Biológiai
Központ, a Gabonater-
mészési Kutatóintézet, a
JATE és a SZOTE kutatási
tevékenysége.

A kedvező irányú fejlő-
dést azonban több tényező
is hátráltatta. Ezek közül az
egyik legismertebb, hogy az
alkalmazott gazdasági sza-
bályozók érdekeltiségi és ösz-
tönző hatásai a szellemi ter-
mékek forgalmazását nem
mindig segítették elő.

A műszaki alkalmazottak
érdeklősége számos esetben
a hivatásukat kímélő kime-
reklázást eredményezett. Egyik
nagyvállalatunk tanácskozásán
hangzott el — bármennyire hihetetlen is
ez — hogy a közel kétszáz
felsőfokú műszaki-gazdasági
ismeretekkel rendelkező
munkavállaló közül egy sem
érdeklődött, vagy fejtegette
szellemi — újítási tevékeny-
ségét.

Kétségtelen az is, hogy a
szellemi alkotások és újí-
tások adaptációjához szük-
séges vállalati kapcsolat elég
laza, vagy gyenge. E hely-
zetet valamit javítottak a
megyében, és országosan
megerősítették újítási bör-
zék.

A Szakszervezetek Csong-
rád megyei Tanácsa által
összeállított mozgalmi statisztika
alapján a megyében
több mint hétezer újító
van. Számuk öt év alatt több
mint huszoneg százalékkal
növekedett, de az elmúlt év-
ben közel ötszáz fővel csök-
kent. Csökken talán az újí-
tói kedv, vagy előnytelenek
az érdeklődési és érdeklősé-
gét körülmények? A benyű-
gött újítások száma — több

éven keresztül — ötezer kö-
rül mozog, ebből az elfo-
gadott újítások aránya az
előző 55 százalék. Hogy ked-
vező-e ez az arány vagy
sem? Vállalata válogatja!

Kétségtelen viszont, hogy
az újítások hasznosítása a
vállalatok részére hasznos
eredményt jár. Egyik nagy-
vállalatunk műszaki igaz-
gatója a vállalati tanács-
kozáson kiemelte, hogy az
újítások hasznos gazdasági
eredménye a mérleg szer-
inti nyereség több mint tíz
százaléka. Az újítók mun-
kája kifejeződik tehát a vál-
lati eredményekben is.
Más kérdés — az újítók-
nak nem közömbös —, hogy
az újítások hasznos ered-
ményének alig több mint
tíz százaléka került újítási
díjként kifizetésre.

De nemcsak erről esett szó
a vállalati tanácskozásokon.
Kimondatlanul is a vezetők
gondját kell, hogy képezze
az újítási feladattervek meg-
valósításának igen kis —
15—20 százalék — aránya.
A mindennapi életben sok
vitára adott okot az újítás
előterjesztőjének munkaköri
kötelességeinek mérlegelése.
Elsősorban a műszaki be-
osztásban dolgozó újítók ér-
zik ennek a hátrányát.

Az újító — aki díjazást
kap — örül, és legtöbbször
elégedett is. De sajnos, van
olyan munkahely is, ahol
az újító az újítási díjat
majdnem titokban veszi
fel. Sajnálják tőle? Az a
munkatárs, aki tudja, mit
dolgozott az újítás megva-
lósításán — biztosan nem.
Egy többszörösen kitün-
tetett újító felszólalásában
nagyon helyénvalóan fogal-
mazta meg azt a szemlélet-
váltási igényt, hogy szá-
mos középvezető munkáját
annak figyelembevételével is
ítéljék meg, hogy mit tesz,
milyen segítséget nyújt mun-
katársainak rendszeres újí-
tói tevékenységéhez.

Az újítók, feltalálók —
érdeklődéssel és várakozás-
sal tekintenek az V. orszá-
gos tanácskozás elé. Az elő-
ző országos tanácskozás óta
több mint nyolc év telt el.
Ez időszakban változtak a
szellemi tevékenységet ki-
váltó gazdasági és munka-
helyi viszonyok. Ugyanak-
kor felhalmozódtak az újítói
— szellemi tevékenységet
kevesebb előrevívó tényezők
és munkagyakorlatok is. Az
előrelépés több irányának
megjelenésére, a fékek fel-
oldására van tehát szükség.

Az innovációs folyamat az
újító vállalati tanácskozá-
sával nem zárulhat le. Hogy
milyen irányba, milyen tar-
talommal fejlődik az újító —
feltaláló mozgalom, napja-
ink gyakorlatában alapozó-
dik meg. A megyében ezt
többszörösen jól szolgálták az
újító vállalati tanácskozá-
sai.

Dr. Harmatos József

Szivacsból gyógyszer

A „Bogorov professzor”
névét viselő tudományos ku-
tatóhajó négyhónapos expedi-
cióra indult az Indiai-
óceánra. A tudósok az
egyenlítői vizekben élő ten-
geri szervezeteket és mosza-
tokat vizsgálják. A Csendes-
óceánon korábban folytatott
expedíció idején a tudósok
olyan tengeri szivacsokat és
moszatokat fedeztek fel,
amelyek alkalmasnak bizo-
nyították gyógyszerek előál-
lítására. Néhány belőlük gyár-
tott készítmény a ginzeng-
gyökérhez hasonló hatású.

Vádemelési javaslat egy kiterjedt vesztegetési ügyben

Súlyos vesztegetési bűn-
cselekménysorozat vizsgálá-
tát fejezte be a budapesti
rendőrfőkapitányság Kovács
János a Téglai- és Cserép-
ipari Tröszt szakosztályveze-
tője, kisajátítási műszaki
szakértő és társai ügyében.
A nyomozás adatai szerint
57-en alaposan gyanúsítha-
tók azzal, hogy sorozatos
vesztegetésben vettek részt.
A megvesztegetettek közül
13-an előzetes letartóztatás-
ban vannak.

A rendőrség által feltárt
bizonyítékok szerint 3,2 mil-
lió forint az az összeg, ame-
lyet bűncselekményeik el-
követése során a bűnügyben
szereplő vállalati tisztviselők,
tanácsai alkalmazottak,
szakértők, jogtanácsosok és
üggyvédek vesztegetés révén
felvettek.

A rendőrség vizsgálata
szerint a gyanúsítottak ki-

használták, hogy a fővárosi
lakásépítések kapcsán több
helyen személyi tulajdonban
álló ingatlanok kisajátítására
került sor. A fővárosi építő-
ipari beruházási vállalat
egykes jogtanácsosai korrupt
kapcsolatot építettek ki szak-
értőkkel, az V. kerületi ta-
nács néhány kisajátítási ügy-
intézőjével, és az ügyfelek
jogi képviselőivel. A gyanúsít-
ottak a kisajátításoknál
jelentős összegű csúszópén-
zek ellenében — soronkívüli
ügymintézést ígérték, és meg-
tesztelték a kisajátításra
várókat, hogy előnyben ré-
szesítik őket a formális ér-
tékek megállapításánál. Né-
hány esetben pedig hamis
szakértői vélemény alapján
az indokoltnál magasabb
összegű kártalanítási díjat
fizettek ki.

A rendőrség az ügyet vád-
emelési javaslattal a napok-
ban átadja az ügyészségnek.

Építési tanácsadó

Az Építési Tájékoztatósi
Központ szakmai útmutatók-
kal is segíti a családi házak
tervezőit, építetőit, kivitelezőit:
három kötetben adja
közre a családi házak épü-
letépítési részleírásait, gyűjteményét.
Néhány héttel
előzött látott napvilágot az
épület vizellátásról szolgáló
berendezések, vízvezetékek,
csatornák leírását tartalmazó
könyv. Most megjelent a so-
rozat második kötete, amely
a lakóépület gázellátását biz-

tosító berendezéseket, a fű-
tés- és a tüzelőolaj-ellátás
megoldásait ismerteti. A
második kötet meg-
vásárolható, megrendelhető
az ETK terjesztési osztá-
lyán, Budapest a VII. ke-
rület Rumbach Sebastyén ut-
ca 15/A szám alatt, vala-
mint a vidéki információs
irodákban: Győrött, Kapos-
könyv, Most megjelent a so-
rozat második kötete, amely
a lakóépület gázellátását biz-

Ifj. Lelc József